

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

§ VIII. Per Maximinianum Dagobertinum, præensum illud Treuirense
perimitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

Atque ideo quoad illas res, ad Ecclesiam S. Petri pertinentes, nulla est Regis assertio, decisio, dispositio, sed nuda narratio.

Et quamuis confirmatoriè disponat (sub eodem præsupposito) dictum Diploma, ut res ad Ecclesiam S. Petri pertinentes & in his enumerata Cella S. Hilarij, eidem Ecclesiæ permaneant.

Non tamen disponit neque asserit, uti neque de asserendo aut disponendo agebatur, quod eadem Cella S. Hilarij ad præfatam Ecclesiam pertineat, sed solum demonstrationis causa inter cetera ad partis propositionem enunciat, recenset ac narrat.

Verba enim enunciatiua sunt illa, quæ non stant per se, & in eis non sistit voluntas, sed transeunt, & non consistit in illis verbum principale orationis & dispositionis; sed verba dispositiua stant per se & principaliter propter se. Alexander lib. 7. *Consil.* 181. n. 3.

Consentit Franc. Aretinus, *Cons.* 23. num. 8. *vers. veruntamen* & nu. 9. qui dicit verba enunciatiua emissa propter aliud non probare id, quod enunciant, per text. in *Clem. sum. Pontifex in sine, de sent. Excom.* Et hoc quidem semper habere locum dicit, sed quàm maximè, si eiusmodi enunciatio, confirmatio &c. sit de facto alieno, & obrenta ad partis instantiam, non autem ex motu proprio Principis, allegans Calderinum, Antonium de Butrio & alios.

Sed & illud patet ex hac generali Clausula, & *careras Basilicas, Castella, vicos, vineas, sylvas, homines*, quæ omnia in eodem Diplomate vniuersali enunciatione subiunguntur, vnde manifestissimum est, non intendisse Regem decidere, quæ res ad Ecclesiam S. Petri pertinerent, aliàs illæ Basilicæ, Castella &c. exprimi debuissent.

Sed & postea subnectit etiam illa omnia, quæ deinceps eidem Ecclesiæ in futurum donari possent. An dicemus per illud decidisse Regem aut asseruisse de iure donationum futurarum, aut quod illæ res, quæ in futurum donarentur, ad Ecclesiam S. Petri pertinerent?

Quid ergo, si contigisset donari à non Domino?

Inferit & clausulam de Monasterio S. Mariæ scilicet, *quod idem præfatus Pontifex Modoaldus in territorio S. Petri nuper à fundamento construxit.*

An dicemus Regem in illa prætensa priuilegiorum renouatione decidere cogitasse, quod Modoaldus Monasterium illud à fundamento construxerit, aut quod de illo facto inuestigando admodum sollicitus fuerit?

Partis est narratio, quæ in confirmatione ex stylo inserta, nihil veritati, neque addit, neque tollit.

Nam cum Princeps narrat factum alienum, & super eo non se fundat disponendo, nihil probat; & ideo si eximit Monasterium & omnia membra, licet enunciatiue narrentur membra, non tamen probantur membra, sed intelligitur, si probentur membra esse. Ita Tuscus verb. Papa Concl. 62 n. 65. alleg. Roman. cons. 191. num. 4. qui multos DD. citat.

S. VIII. Per Maximinianum Dagobertinum, prætensum illud Treuirensē perimitur.

Scitis igitur & abundè demonstratum est, Dagobertinum Treuirensē in se consideratum, nullam omninò vim habere & efficaciam contra Ius nostrum, quod adhuc multò magis apparebit, si cum nostro Dagobertino

con

conferatur, quod in concursu multis nominibus præualet, & se solo præteritum illud Treuirense perimit, ob sequentes considerationes.

Nam uti modo diximus, Treuirense illud Diploma nudè confirmatorium est, per quod non intendebat Rex decidere vel declarare, an Cella illa S. Hilarij ad Archiepiscopatum pertineret.

At verò, in Maximiniano nostro Diplomate, in hoc specialiter, & ex professo intendebat Rex, matura deliberatione habita, de consilio Episcoporum suorum Comitumque, ut inquireret, dignosceret, ac declararet, quibus authoribus illud Monasterium S. Maximini constructum, vel cuius imperio pristinis temporibus fuisset subiectum, legatis ad id specialiter ad Abbatem Memilianum missis, ut eo cognito de re disponeret.

Vbi nota, verba Diplomatis, *Cum conuenienti Episcoporum meorum Consilio*, sub quo Episcoporum nomine, cur contineri negetur ipse Archiepiscopus Treuirensis, cum Archiepiscopus sit Episcopus, & ita passim in iure & vsu Ecclesiæ nominetur, idque præcipuè cum de istius Monasterij adeo Vrbi Treuericæ Archiepiscopoque vicini iure, solemniter tractaretur, ita ut præsumendum sit, ipsaque facti natura indicet, ipsius præcipuè Episcopi Treuirensis, sub communi vocabulo nominati, consilio desiderioque inquisitionem illam esse assumptam.

Quid enim ad alios Episcopos attinuisset illa de re inquiri? Cur illam inquisitionem promoueri? nisi illius gratiâ, qui ob aliquam apparentem causam dubium mouere potuisset, iusque aliquod sibi proponere, casu quo per inquisitionem, foundationis independentiæque iura non ostendisset Abbas, qui sanè in illo actu reus quodammodo constitutus fuit, & ad probationem adactus, aliquo certè desiderante ac instigante: & quo apparentius quàm Treuirensi Episcopo, qui ius aliquod sibi aperte præterdere non valens, per medium Imperatoriæ inquisitionis de Monasterij iure statuque certior fieri maluerit?

Ac sanè quocunque vertatur cogitatio, incurritur in rationes actum stabilientes, ut in tanta temporum antiquitate, in negotio tam circumspectè serioque expedito, in tot circumstantijs, argumentis & coniecturis, temporis, loci, rei, personarum, ingressus, progressus, egressus, negotij, ipsa etiam verbi significatione in hoc cooperante, omnis interpretatio adhibenda sit, ad hoc, ut actus quam validissime subsistat.

Vnde inferendum est, Decretum illud Regium rei decise ac quodammodo iudicatae vim effectumque habere.

At quantum distat à simplici Rescripto Priuilegiorum confirmatorio ad postulationem partis concessio?

Confidera, beneuole Lector, singulas clausulas circumstantiasque, itemque Regem tunc supremum illarum ditionum Principem, expressè inquirentem, cognoscentem, legatos de sua potestate specialiter ad probationem iubendam imperandamque mittentem, probationibus receptis ac cognitis inuentum esse ipsum Monasterium testantur fuisse Constantini Imperatoris regale templum, in eodem templo, ab eodem Imperatore pauperes Christi congregatos fuisse eisque virum Dei, Ioannem ab eodem Præpositum: in super illius loci habitationem alteri personæ noluisse subdere, nisi sibi successorumque Imperatorum potestati, denique vide eundem Principem, ut illa omnia stabiliret, statuentem ac decernentem hac verborum formula.

His rebus, ita esse firmiter intellectis, Regio more constituo atque firmissima inssione præcipio, ut nullus vnquam proteruè illud Monasterium audeat inire &c. Quæ

verba

verba maxime prægnantia, firmam certitudinem Regiæ authoritatis, seriam applicationem, enixam voluntatem, supremæque Iurisdictionis exercitium significant.

Quibus omnibus clausulis, circumstantijs, solennitatibus vel illarum vnica, an se comparet Archiepiscopale illud Diploma?

Rescriptum simplex motu proprio concessum cæteris paribus, præfertur illi, quod ad instantiam partis impetratur. *Iacob. Menoch. de præf. lib. 2. Præf. 13. n. 8. & de arbit. iudic. casu 48. n. 36.*

Quid de hoc, in quo tot disparia, vbi ex inquisitione, ex scientia, ex decreto, decisio facta, vbi clausula prohibitoria in Iure agnito fundata, specialiter adhibita adiecta est?

Quæ sanè omnia tantè sunt efficacix, vt neque per contrauentionem, neque per præscriptionem tolli possit talis dispositio. *Iac. Menoch. de præf. l. 6. præf. 41. n. 10.*

Sed, etsi in solis Verborum narratiuorum aut assertiuorum qualitatibus confisteremus, constat verba assertiua in Rescriptis plus roboris habere, quàm enuntiatiua. *Card. Thuf. verb. verba concl. 81. n. 160. citans. Crauetam cons. 832. in princip. alios plures allegantem, maxime Ruin. concl. 198. n. 7. lib. 4. Bart. &c.*

Cum itaque in concursu duorum priuilegiorum considerandæ sint primum clausulæ vtriusque priuilegij, & illæ præferri debeant, quæ sunt Maioris efficacix, *Iacob. Menoch. de præf. lib. 6. præf. 4. n. 47.* cedere non grauabitur Archiepiscopale Dagobertinum tantis notis à Maximiniano superatum.

Sed & alijs præterea rationibus vincitur, prætensum Archiepiscopale Diploma nempe, quia neque diem, neque mensẽ habet.

Habetur autem vtrumque in Maximiniano. E duobus autem Rescriptis aut Diplomatum præfertur illud, quod diem aut certum tempus habet, alteri quod tempore incertum est.

Immò etsi eadem Dies in vtroque esset expressa, in altero etiam hora, præferretur illud, cui hora præfixa esset illi, quod ob horæ non expressionem in incertitudine temporis confisteret *Iacob. Menoch. de arbit. iudic. cas. 48. versic. septimus est casus per totam.* cum alijs ab eo citatis, ob rationes quæ apud eisdem particularius videri poterunt.

Deinde, quia Maximinianum illud Diploma, subsequuta est pro ipsis possessio, de qua Archiepiscopi destituti fuerunt.

Quod patet ex ipso prætenso Conradino Diplomate, quod pro Archiepiscopis à Scriptore in libello inseritur sub litt. C. de quo latius infra tractabitur.

Patet etiam per sententiam Ottonis Magni pro Maximinianis latam.

Per quam verificatur, Archiepiscopos non fuisse in possessione vllius in Abbatiam Maximinianam potestatis, sed eandem tunc fuisse sub immediatâ potestate Imperatorum, atque adeò illam in suæ immediationis possessione actualiter extitisse.

Atqui in duorum documentorum concursu, immò in casu, quo de cetero in omnibus reliquis circumstantijs datæ, temporis, personæ concedentis, solennitatum, textus dispositiui paria ac æqualia essent, præferretur ille, qui ex suo documento possessionem nactus esset. *Idem Menoch. eod. cas. 48. vers. Tertius est casus.*

Sed neque locus in prætenso Dagobertino Archiepiscopali continetur, qui defectus vt & Diei multum de instrumenti robore tollit, præsertim cum nullis alijs adminiculis adiuuatur. *Didac. Couarru. var. resolutionum.*

Continentur autem ista exactè in Maximiniano, quod sanè omnibus suis numeris & partibus perfectissimum est & absolutissimum.

§. IX. *Idem Treuirensis Dagobertinum, multorum aliorum Originalium auctoritate obruitur.*

NON in Dagobertino nostro Diplomate solo consistimus; vide obsecro, beneuole lector, tot, tam numerosa, tam exacta, tam absoluta, alia Diplomata Originalia, ius nostrum firmissimè stabilientia.

Sume vnicum Pipini Regis proximum sub Numero 3. Diploma, lege, confidera.

Etsi alia omnia subsecuta deessent, quid tu ad illud Scriptor?

Quid rationis proferre potes, cur tuum Dagobertinum præensum præferendum sit illi tam speciali, tam accurato, tam dispositiuo Diplomati, eoque originali, subsignato, sigillato?

Dices forsàn quia hoc illi posterius?

Quid de eodem tuo præenso Dagobertino nostri Dagobertini respectu dices? posterius an prius?

Si Dagobertinum tuum nostro Dagobertino posterius asseris, cur non eandem obiectionem ob posterioritatem patiaris, quàm tu ob illius à Pipini Rege concessi posterioritatem opponere voles?

Si antè asseris, quì euitabis tui illius errorem per informationem causæque cognitionem subsequutam, patefactum in meliusque reformatum fuisse?

Sed cùm aut hoc, aut illud dices de prioritate aut posterioritate, dicta sanè erunt, sed dicta, vbi probata?

Verùm, quod magis est, pro Maximiniano Dagobertino, in contrarium probata sunt Iuris præsumptione omnia, quæ ipsi ad priuilegium temporis conducunt, & ad effectum illius expediunt, siue illa sint prioritas siue posterioritas, ob perfectionem ac certitudinem temporis expressi.

Adeò vt si expediat pro anteriore habendum, pro anteriori & habeatur, sin pro posteriore, itidem & posterius habeatur. omniq; casu præferendum erit ob certum tempus adiectum. Iacob. Menoch. loco supra citato de arbit. Indic. cas. 48. vers. septimus est casus. cum DD. ab eo citatis.

Rationem hanc adfert, *Solidissimum*, inquit, est huius sententiæ fundamentum, quoniam vt deur rescriptorum concursus, temporis paritas adesse debet, quæ sanè paritas non datur, cum de certitudine alterius eorum non constat; nam cum horum a certa scripta non est, fieri potest vt ita ante, quemadmodum & post concessum sit. Dubia ergo probatio non prodest. l. neque natales. C. de probat. c. in præsentia X. eodem. Standum itaque est hora certa, donec aduersarius de prioritate sui rescripti hora carentis probet, quam verè probare debet vt obtineat, posteaquam in præciso & determinato illo tempore fundamentum constituit. l. matrem. C. de probat. hæc ille.

Denique cætera tanta Documenta successiuè contemplare, beneuole lector, reperies, quæ animo tuo satisfaciant.

At cum omnia lustraris, vel etsi nulla alia lustrare tibi sit animus, respice quæso & inspice Ottonis Magni sententiam sub Num. 9.

Quid ad illam Scriptor? Archiepiscopus præfens fuit, auditus fuit, Ot-

tonis